

In memoriam

Constantin Bălărețu

În această neobișnuită iarnă, a căzut ca un copac trăsnit, zguduindu-ne, îndurerându-ne, Constantin Bălărețu.

Nemiloasă, groaznică boală i-a frânt aripile ce-l purtau într-un avântat zbor printre piscuri. Se întilnea acolo sus, în aerul tare al înălțimilor, cu alte zboruri de păsări măiestre, cucerind în lupta cu timpul frumoase biruințe artistice ale unui talent excepțional.

Cînd l-a alcătuit, mama-natură l-a hărăzit din plin cu multiple înzestrări, destinîndu-l unor drumuri la care numai aleșii au acces.

Încă din anii studenției, „marca” unui interesat de toate și de toți „se depune”. Tinăr foarte, caută — și se simte bine acolo — lumea și apropierea celor mai maturi decît el. Ce știa și cît știa, însemna încă de pe atunci o zestre pe care a îmbogățit-o mereu. O minte ageră, un gînd scormonitor și o permanentă dorință — chiar sete — de a-și explica și cele mai complicate întîmplări ale lumii îl detașază net de cellalți.

Așa cum o vreme și-a căutat cercetător locul, la fel, întreaga lui viață, n-a putut sta mai niciodată locului. Neastîmpărat, era mereu atras de ceva, ori către ceva.

Putea să facă la fel de bine reportaj, crîlnicie, literatură. Dar putea să facă mai cu seamă teatru... Cel peste 25 de ani lucrați aici, în teatru, pentru el nu înseamnă un stagiu, o cifră, înseamnă o viață. O ardere, o cauză uriașă... a unui uriaș care privea lumea cu frumusețea lui ochi albaștri, ce adunau parcă lacomi, insectați, seninul din jur, ca să-l mai potolească nellniștile, teama de a nu scăpa ceva din tot ceea ce se cerea văzut, gîndit, analizat și însumat.

Căle spre el și dinspre el n-au semănat cu ale nimănui. Era unic în modul de a înțelege, de a gîndi, de a face! Ceea ce pentru cei mai mulți era greu, pentru el era accesibil. Era din cale-afară de inteligent. Întîlnirea cu personajele nu era o simplă cunoștință, era o „trîntă” românească, o luptă între uriași, din care, după mari bătălii de zile și nopți fără sfîrșit, ieșea ori intra prin Arcul de triumf al marilor creații, inscriindu-se printre biruitoarii teatrului românesc.

A luat cu el plăcerea cu care și-a trăit viața, bucuria care i-a însemnat succesele, risul ori plînsul oamenilor pe care i-a fericit și laurii cu care i-au fost încununate creațiile, iar pentru noi, pentru toți, a lăsat suspinele lui Andrei din Trei surori, insomniale Locatarului din Există nervi, bucuriile lui Lopahin din Livada cu vișini și mai ales covîrșitoarea imagine, cruzimea teribilă a lui Varravin, în monumentală sa creație din Procesul, interpretare care — fie-mi îngăduit s-o scriu — va sta cu siguranță alături de cele mai apropiate de perfecțiune intruchipări din istoria teatrului românesc.

Naivnic, clocotitor, vulcanic, exigent, generos și sensibil, s-a dăruit fără menajamente vieții, profesiei și oamenilor, cărora le-a făcut nu puține daruri.

Constantin Bălărețu a plecat dintre noi. Teatrul va continua să-l bucure pe oameni. Scindura scenei din Mîndrînești îi va aștepta în zadar pasul apăsător... glasul lui va vibra încă multă vreme cu vorbele din Există nervi. În noaptea asta nu pot să dorm.

Silviu STĂNCULESCU